

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 22.12.2003
KOM(2003) 817 endelig

2003/0321 (CNS)

Forslag til

RÅDETS FORORDNING

**om et EU-program for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse
af genressourcer i landbruget**

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Ved Rådets forordning (EF) nr. 1467/94 af 20. juni 1994 om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget¹ blev der iværksat et femårigt EF-program, der udløb den 31. december 1999. Tre indkaldelser af forslag blev offentliggjort i løbet af den periode (i 1994, 1996 og 1998). Næsten halvdelen af de 21 projekter, der blev udvalgt under programmet, er endnu ikke afsluttet.

1. Gennemførelse

Følgende hovedforanstaltninger blev gennemført på basis af programmet:

- * koordinering af medlemsstaternes omfattende og vigtige aktiviteter som led i FAO
- * vedtagelse af 21 projekter til et samlet beløb af 10 mio. EUR, hvad der svarer til ca. 2/3 af det beløb, der blev skønnet nødvendigt for at gennemføre projekterne (forordningens bilag II), herunder:
 - ét forstprojekt (elmetræer)
 - 6 projekter om afgrødegenetiske ressourcer (f.eks. byg, hvede (*Avena*), kål (*Brassica*), ris, kartofler, beder (*Beta*), majs, løg (*Allium*), gulerødder, oliven, vin). De fleste projekter omfattede beskrivelse (evaluering) af genressourcer uden for levestedet og bevarelse og udnyttelse heraf. Deltagerne omfattede genbanker, videnskabelige institutter, brugere og i nogle tilfælde NGO'er
 - 4 projekter om dyregenetiske ressourcer (svin, kvæg, kaniner), der især omfattede koordinering, beskrivelse og i et vist omfang indsamling og bevarelse af sådanne genressourcer.

2. Evaluering af det femårige EF-program (1994–1999)

I februar 2000 udarbejdede uvildige eksperter en evalueringsrapport om gennemførelsen af programmet, jf. forordning (EF) nr. 1467/94.

Rapporten blev sendt til Rådet og Parlamentet (KOM(2001) 617 endelig, bind II af 31.10.2001).

Anbefalingerne i de uvildige eksperters evaluering kan opsummeres som følger:

- * foranstaltningen bør bevares og udbygges, idet der bør tilstræbes en bedre balance mellem plante- og dyreprojekter
- * konceptet bevarelse på gårdniveau bør inkluderes, og der bør tages hensyn til lokale krav (biogeografiske regioner), og NGO'er bør tildeles en mere aktiv deltagelse
- * koordineringen mellem medlemsstaterne og Kommissionen bør øges med hensyn til forhandlinger og foranstaltninger inden for FAO

¹ EFT L 159 af 28.6.1994, s. 1.

- * foranstaltningerne bør i højere grad målrettes mod en bredere dækning af medlemsstaternes deltagelse i en bestemt kategori af projekter.

De uvildige eksperter evaluering i henhold til forordning (EF) nr. 1467/94 anbefalede et nyt EU-program.

En række høringer af interesserede parter fandt sted i 2000, og i juni 2000 blev der afholdt et møde i Udvalget om Genressourcer (der var oprettet ved Rådets forordning (EF) nr. 1467/94), hvori repræsentanter for Europa-Parlamentet, mange NGO'er, videnskabsmænd (projektkoordinatorer) og repræsentanter for brugerne af genressourcer også deltog. De mange høringer mandede ud i følgende anbefalinger:

- * det nye EU-program bør fremme en øget deltagelse af NGO'er og andre operatører, navnlig inden for bevarelse på levestedet/gårdniveau og give disse operatører adgang til forordning (EF) nr. 1257/1999²
- * det bør koordinere de internationale aktiviteter inden for genressourcebeskyttelse; EU-lovgivning om intellektuelle ejendomsrettigheder blev også fundet nødvendige
- * det bør omfatte mere information og reklamebaserede aktiviteter navnlig med henblik på at øge anvendelsen af lokale eller sjældne arter eller racer
- * det bør fremme en bedre anvendelse og overdragelse af resultater til markedet (brugere)
- * det bør oprette en decentraliseret og permanent europæisk fortegnelse over forhåndenværende genressourcer og deres oprindelser og kendetegn.

3. Nyt EU-program

I strategien for integrering af miljø og bæredygtig udvikling af den fælles landbrugspolitik (dokument nr. 13078/99 af 15.11.1999) opfordrede Rådet til, at der udarbejdes et nyt EU-program om genressourcer i landbruget.

I meddelelsen "Handlingsplan for biodiversitet i landbruget" (KOM(2001) 162, bind III af 27. marts 2001) foreslog Kommissionen, at der iværksættes et nyt EU-program om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget.

I meddelelsen "Biovidenskab og bioteknologi – En strategi for Europa" (KOM(2002) 27) oplyste Kommissionen, at den vil iværksætte et nyt EU-program om genressourcer i landbruget.

Under hensyn til det første programs succes, resultaterne af de uvildige eksperter evaluering, Rådets henstillinger og Kommissionens forpligtelser på dette område foreslås det, at der iværksættes et nyt flerårigt EU-program.

² EFT L 160 af 26.6.1999, s. 80.

Formålet med det nye program er at:

- finansiere foranstaltninger med henblik på at fremme bevarelsen, beskrivelsen, indsamlingen og udnyttelsen af genressourcer i landbruget, der bidrager til en bredere dækning af den vegetabiliske og animalske diversitet og gennemførelse af handlingsplanen for biodiversitet i landbruget, idet der lægges særlig vægt på at komplettere anvendelsesområdet (for så vidt angår modtagere og/eller tilskudsberettigede foranstaltninger) for Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 vedrørende landdistrikternes udvikling²
- fremme udvekslingen af information og snæver koordinering mellem medlemsstaterne og mellem medlemsstaterne og Kommissionen om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af genressourcer i landbruget i overensstemmelse med kravene til og behovene for den fælles landbrugspolitik
- fremme koordineringen af internationale forpligtelser om genressourcer i landbruget navnlig i forbindelse med konventionen om biologisk mangfoldighed, den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug og FAO's globale handlingsplan for bevarelse og bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug. Da bevarelse og bæredygtig udnyttelse af genressourcer i landbruget spiller en vigtig rolle for den bæredygtige udvikling af landbrugsproduktionen og landdistrikternes udvikling, udgør traktatens artikel 37 retsgrundlaget for foranstaltningen.

Det nye program omfatter følgende:

- programmets rammer, herunder målene, omfanget og arten af de foranstaltninger, der skal fremmes, og vigtige bestemmelser for gennemførelsen af det fremtidige EU-program
- programgennemførelse gennem foranstaltninger, der på EU-plan tager sigte på at understøtte, komplettere eller koordinere det arbejde, som gennemføres på lokalt, regionalt eller nationalt plan. Mindre foranstaltninger kan omfatte bevarelse på levestedet/gårdniveau (landbrugeres formering af genressourcer på deres egen gård)
- foranstaltninger til bevarelse af genressourcer på levestedet/gårdniveau, som bør være et middel til at fremme bevarelsen af genetisk materiale, arter og racer, samt beskrivelse og udnyttelse af sådanne arter og racer i landbruget i overensstemmelse med målene for den fælles landbrugspolitik med henblik på et bæredygtigt landbrug. De skal være transnationale og i givet fald tage hensyn til biogeografiske regionale aspekter
- Kommissionens rolle i forbindelse med programkoordinering og international repræsentation med hensyn til forpligtelser om genressourcer i landbruget, der gennemføres på internationalt plan
- oprettelse af et udvalg om genressourcer, der skal bistå Kommissionen og fungere som forvaltningskomité, når det høres om vedtagelsen af et arbejdsprogram, indkaldelser af forslag og foreslåede foranstaltninger, og som rådgivende udvalg, når det gælder andre spørgsmål om genressourcer.

Under den foreslåede forordning vil der ikke kunne ydes støtte til forpligtelser i forbindelse med afsnit II, kapitel VI, i Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til landdistrikternes udvikling fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL), som fastsat i artikel 14 i Kommissionens forordning (EF) nr. 445/2002³.

Efter den nye forordning vil der heller ikke kunne ydes støtte til aktiviteter, der er tilskudsberettigede under EU's forskningsrammeprogrammer (teoretiske undersøgelser, undersøgelser for at afprøve hypoteser, undersøgelser for at forbedre værktøjer eller teknikker, arbejde vedrørende uafprøvede teknikker eller modelsystemer og alle andre forskningsaktiviteter).

4. Den nuværende situation

Et forslag (KOM(2001) 617 endelig, bind I af 31.10.2001) til en rådsforordning om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget og om ændring af forordning (EF) nr. 1258/99 blev i juni 2002 drøftet af medlemsstaterne i Rådets Specialkomité for Landbrug og i Europa-Parlamentets Udvalg om Landbrug og Landdistrikternes Udvikling.

Det fremgik af medlemsstaternes holdning og Europa-Parlamentets udtalelse, at der var stor modstand mod den foreslåede finansiering (EUGFL, Garantisektionen/afsnit 1A) og Kommissionens indirekte finansielle og operationelle rolle. Behovet for, at Kommissionen styrker sin rolle i forbindelse med koordineringen og gennemførelsen af det nye program, blev fremhævet.

Under disse omstændigheder har Kommissionen besluttet at trække sit forslag (KOM(2001) 617, bind I) tilbage og fremlægge et nyt forslag, der er baseret på hovedtrækkene i Rådets forordning (EF) nr. 1467/94, og som er blevet tilpasset i forhold til nævnte faktorer for iværksættelsen af et nyt EU-program.

Det foreslåede EU-program vil blive finansieret gennem "afsnit 3" i de finansielle overslag for perioden 2004–2006.

Kommissionen vil under programmets gennemførelse blive bistået af et udvalg om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget, der består af medlemsstaternes repræsentanter og ledes af en repræsentant for Kommissionen. Forvaltningsproceduren i artikel 4 i afgørelse 1999/468/EF vil blive anvendt i overensstemmelse med afgørelsens artikel 7.

Et foreløbigt forslag til forordning blev i februar 2003 fremlagt og drøftet med medlemsstaterne, NGO'er og interesserede parter i Udvalget om Bevarelse, Beskrivelse, Indsamling og Udnyttelse af Genressourcer i Landbruget. Ved den lejlighed blev de anmodet om at fremsende skriftlige bemærkninger til det foreløbige forslag. Bemærkningerne er blevet indarbejdet i det foreliggende forslag.

³ EFT L 74 af 15.3.2002, s. 2.

Forslag til

RÅDETS FORORDNING

om et EU-program for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 37,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Biologisk og genetisk mangfoldighed i landbruget spiller en vigtig rolle for en bæredygtig udvikling af landbrugsproduktionen og landdistrikterne. Der bør derfor træffes passende foranstaltninger til at bevare, beskrive, indsamle og udnytte denne mangfoldigheds potentiel på en bæredygtig måde med henblik på at opfylde målsætningerne for den fælles landbrugspolitik.
- (2) Bevarelse og bæredygtig udnyttelse af genressourcer i landbruget bidrager også til at opfylde målsætningerne for konventionen om biologisk mangfoldighed, som EU godkendte ved Rådets afgørelse 93/626/EØF⁴, og den dermed forbundne EU-strategi for mangfoldighed, der omfatter en handlingsplan for bevarelse af mangfoldighed og beskyttelse af genressourcer i landbruget. De udgør også et vigtigt mål for FAO's globale handlingsplan for bevarelse og bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug og den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug, som Kommissionen og medlemsstaterne undertegnede den 6. juni 2002.
- (3) De omfattende aktiviteter, der gennemføres i medlemsstaterne (af offentlige organer eller fysiske og juridiske personer) og en række internationale organisationer og programmer som f.eks. De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation (FAO), Det europæiske kooperative program for netværk af afgrødegenressourcer (ECP/GR), Den rådgivende gruppe om international landbrugsforskning (CGIAR), Det globale forum om landbrugsforskning (GFAR), landbrugsforskning for udvikling (ARD), de regionale og subregionale organisationer, som EU støtter, Det europæiske regionale brændpunkt (ERFP) af nationale koordinatore for forvaltning af husdyrgenetiske ressourcer, Det europæiske program

⁴ EFT L 309 af 13.12.1993, s. 1.

for forstgenetiske ressourcer (EUFORGEN) og de dermed forbundne forpligtelser for den igangværende ministerkonference om beskyttelse af skovene i Europa (MCPFE), som EU er signatar af, nødvendiggør en effektiv informationsudveksling og snævert samarbejde mellem EU's hovedaktører og med alle relevante organisationer på verdensplan med henblik på at bevare, beskrive, indsamle og udnytte landbrugsgenetiske ressourcer for at øge de positive virkninger for landbruget.

- (4) Arbejdet med at bevare, beskrive, indsamle og udnytte genressourcer i landbruget kan bidrage til at bevare den biologiske mangfoldighed, forbedre landbrugsprodukternes kvalitet, øge diversificeringen i landdistrikterne og reducere input og landbrugets produktionsomkostninger ved at fremme en bæredygtig landbrugsproduktion og bidrage til en bæredygtig udvikling af landdistrikterne.
- (5) Bevarelse på levestedet og uden for levestedet af genressourcer i landbruget (inkl. bevarelse og udvikling på levestedet og på gårdniveau) bør fremmes. De bør omfatte alle plante-, mikrobe- og dyregenetiske ressourcer, der er eller vil kunne være til gavn for landbruget og landdistrikternes udvikling (inkl. forstgenetiske ressourcer) i overensstemmelse med de for den fælles landbrugspolitik opstillede behov og med henblik på at bevare genressourcer og øge anvendelsen af underudnyttede racer og arter i landbrugsproduktionen.
- (6) Kendskabet til de genressourcer, der findes i EU, og deres oprindelse og kendetegn trænger fortsat til at blive forbedret. Relevante oplysninger om eksisterende faciliteter og aktiviteter på nationalt eller regionalt plan vedrørende bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget i hver medlemsstat bør indsamles og stilles til rådighed for de øvrige medlemsstater og på EU-plan, samt på internationalt plan og navnlig for udviklingslande i overensstemmelse med internationale traktater og aftaler.
- (7) Udviklingen af decentraliserede, permanente og vidt tilgængelige web-baserede fortegnelser over indsamlet viden, der er adgang til på EU- og internationalt plan, bør fremmes navnlig med henblik på de igangværende bestræbelser på at udvikle en fortegnelse over samlinger uden for levestedet i europæiske genbanker (EPGRIS – den europæiske informationsstruktur for plantegenetiske ressourcer "EURISCO", der finansieres gennem det femte rammeprogram).
- (8) EU bør komplettere og fremme medlemsstaternes bestræbelser på at bevare og sikre en bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed i landbruget. Merværdi på EU-plan bør fremmes ved at samordne eksisterende foranstaltninger og understøtte udviklingen af nye grænseoverskridende initiativer, der vedrører bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget.
- (9) Der bør derfor vedtages foranstaltninger, der kompletterer eller rækker videre (for så vidt angår modtagere og/eller tilskudsberettigede foranstaltninger) end Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikter fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL) og om ophævelse af visse forordninger⁵.
- (10) Med henblik på at opfylde disse målsætninger blev der oprettet et EF-program ved Rådets forordning (EF) nr. 1467/94 af 20. juni 1994 om bevarelse, beskrivelse,

⁵ EFT L 160 af 26.6.1999, s. 80.

indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget⁶, ændret ved forordning (EF) nr. 806/2003⁷, af en varighed på fem år. Programmet udløb den 31. december 1999 og bør erstattes af et nyt EU-program. Forordning (EF) nr. 1467/94 bør derfor ophæves.

- (11) Ved udvælgelsen og gennemførelsen af foranstaltninger under det nye EU-program bør der tages hensyn til den forskning, teknologisk udvikling og demonstrationsvirksomhed, der understøttes på nationalt plan eller i forbindelse med EU's rammeprogrammer for forskning, teknologisk udvikling og demonstrationsvirksomhed. Markedsføring af de frø og det vegetabiliske formeringsmateriale, der skal anvendes under det nye program, bør ske under overholdelse af reglerne i Rådets direktiv om markedsføring af frø og formeringsmateriale og Rådets direktiv om det fælles katalog over landbrugsplantearter⁸.
- (12) Ifølge aftalen om det europæiske økonomiske samarbejdsområde (EØS-aftalen) bør EFTA-landene, der deltager i det europæiske økonomiske samarbejdsområde (EFTA/EØS-landene), bl.a. styrke og udvide samarbejdet om EU's aktiviteter på området for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget.
- (13) Med henblik på en bedre gennemførelse af EU-programmet bør der opstilles et arbejdsprogram for perioden 2004–2006 med de finansielle bestemmelser, der skal anvendes.
- (14) Med henblik på gennemførelse og overvågning af EU-programmet for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget bør Kommissionen kunne gøre brug af videnskabelige og tekniske rådgivere.
- (15) Alle EU-tilskud bør finansieres gennem afsnit 3 (Interne politikker) af de finansielle overslag.
- (16) Eventuelle gennemførelsesbestemmelser til denne forordning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁹ –

⁶ EFT L 159 af 28.6.1994, s. 1.

⁷ EFT L 122 af 16.5.2003, s. 1.

⁸ Rådets direktiv 66/401/EØF om handel med frø af foderplanter, 66/402/EØF om handel med såsæd (EFT L 125 af 11.7.1966, henholdsvis s. 2298 og 2309), 68/193/EØF om handel med vegetativt formeringsmateriale af vin (EFT L 93 af 17.4.1968, s. 15), 92/33/EØF om afsætning af plantemateriale og formeringsmateriale og grønsagsplanter bortset fra frø, 92/34/EØF om afsætning af frugtplanteformeringsmateriale og frugtplanter bestemt til frugtproduktion (EFT L 157 af 10.6.1992, henholdsvis s. 1 og 10), 98/56/EF om afsætning af prydplanteformeringsmateriale (EFT L 226 af 13.8.1998, s. 16), 1999/105/EF om markedsføring af forstligt formeringsmateriale (EFT L 11 af 15.1.2000, s. 17), 2002/54/EF om markedsføring af bederoefrø, 2002/55/EF om markedsføring af grønsagsfrø, 2002/56/EF om markedsføring af læggekartofler, 2002/57/EF om markedsføring af frø af olie- og spindplanter (EFT L 193 af 20.7.2002, henholdsvis s. 12, 33, 60 og 74 respectively) og 2002/53/EF om det fælles katalog over landbrugsplantearter (EFT L 193 af 20.7.2002, s. 1).

⁹ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1 *Mål*

Med henblik på at opfylde målsætningerne for den fælles landbrugspolitik og iværksætte de på internationalt plan indgåede forpligtelser oprettes der for perioden 2004–2006 et EU-program for i EU at komplettere og fremme det arbejde, som medlemsstaterne udfører med henblik på at bevare, beskrive, indsamle og udnytte genressourcer i landbruget.

Artikel 2 *Anvendelsesområde*

1. Forordningen gælder for plante-, mikrobe- og dyregenetiske ressourcer, der er eller vil kunne være til gavn for landbruget.
2. Efter forordningen ydes der ikke støtte for:
 - a) forpligtelser, der er tilskudsberettigede efter afsnit II, kapitel VI, i forordning (EF) nr. 1257/1999, jf. artikel 14 i Kommissionens forordning (EF) nr. 445/2002¹⁰
 - b) aktiviteter, der er tilskudsberettigede efter EU's rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstrationsvirksomhed.

Artikel 3 *Definitioner*

I denne forordning forstås ved:

- a) "plantegenetiske ressourcer" genressourcer i forbindelse med landbrugsplanter, havebrugsplanter, læge- og aromaplanter, frugtavlplanter, forsttræer og den vilde flora, der er eller vil kunne være til gavn for landbruget
- b) "dyregenetiske ressourcer" genressourcer i forbindelse med husdyr (hvirveldyr og hvirvelløse dyr) og den vilde fauna, der er eller vil kunne være til gavn for landbruget
- c) "genetisk materiale" ethvert materiale af vegetabilsk, mikrobiel eller animalsk oprindelse, herunder reproduktions- og vegetativt formeringsmateriale, der indeholder funktionelle arvelighedsenheder
- d) "genressourcer i landbruget" ethvert genmateriale af vegetabilsk, mikrobiel eller animalsk oprindelse, der har en faktisk eller potentiel værdi for landbruget
- e) "bevarelse på levestedet" bevarelse af genetisk materiale i økosystemer og naturlige habitater og bevarelse og genindvinding af levedygtige populationer af arter eller vildtlevende racer i deres naturlige omgivelser og, for så vidt angår tamdyreracer

¹⁰ EFT L 74 af 15.3.2002, s. 2.

eller dyrkede plantearter, i det driftsmiljø, hvor de har udviklet deres distinkte egenskaber

- f) "bevarelse på levestedet/gårdniveau" bevarelse og udvikling på levestedet/gårdniveau
- g) "bevarelse uden for levestedet" bevarelse af genetisk materiale i landbruget uden for det naturlige habitat
- h) "samling uden for levestedet" en samling af genetisk materiale til landbruget uden for det naturlige habitat
- i) "biogeografisk region" en geografisk region med typiske kendetegn for fauna og floras sammensætning og strukturer.

Artikel 4

Tilskudsberettigede foranstaltninger

1. Det i artikel 1 nævnte EU-program omfatter målrettede foranstaltninger, samordnede foranstaltninger og ledsageforanstaltninger, jf. artikel 5, 6 og 7.
2. Alle foranstaltninger, der gennemføres i henhold til programmet, skal opfylde EU's bestemmelser om markedsføring af frø og formeringsmateriale og det fælles katalog, og de skal tage hensyn til:
 - a) øvrige aktiviteter, der gennemføres i EU
 - b) relevante internationale processer, udviklinger og aftaler, herunder med hensyn til:
 - konventionen om biologisk mangfoldighed
 - den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer til fødevarer og landbrug
 - FAO's globale handlingsplan for bevarelse og bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug og andre foranstaltninger, der gennemføres som led i De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation (FAO)
 - EU's plantebevarelsesstrategi og de relevante beslutninger, der blev truffet på ministerkonferencer om beskyttelse af skovene i EU
 - den globale strategi for forvaltning af husdyrgenetiske ressourcer, og
 - programmer, der gennemføres inden for internationale rammer som f.eks. ECP/GR (Det europæiske kooperative program for netværk af afgrødegenressourcer), Det europæiske regionale brændpunkt (ERFP) af nationale koordinatore for forvaltning af husdyrgenetiske ressourcer, EUFORGEN (Det europæiske program for genressourcer i skovbruget) og Den rådgivende gruppe om international landbrugsforskning (CGIAR).

Artikel 5
Målrrettede foranstaltninger

Målrrettede foranstaltninger omfatter følgende:

- a) fremme af bevarelse uden for levestedet og på levestedet, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget
- b) oprettelse af en europæisk decentraliseret, permanent og vidt tilgængelig web-baseret fortegnelse over de genressourcer, der for tiden opbevares på levestedet, herunder aktiviteter til bevarelse på levestedet/gårdniveau af landbrugsgenressourcer
- c) oprettelse af en europæisk decentraliseret og vidt tilgængelig web-baseret fortegnelse over samlinger uden for levestedet (genbanker) og faciliteter på levestedet (ressourcer) og databaser, der for tiden står til rådighed eller er ved at blive udviklet på basis af nationale fortegnelser
- d) fremme af regelmæssige udvekslinger af teknisk og videnskabelig viden, herunder om foreliggende genressourcers oprindelser og individuelle kendetegn, mellem de relevante organisationer i medlemsstaterne.

De i litra a) nævnte foranstaltninger skal være transnationale og i givet fald tage hensyn til biogeografiske regionale aspekter og på EU-plan fremme eller komplettere det arbejde, der gennemføres på regionalt eller nationalt plan. De må ikke omfatte tilskud til bevarelse af naturbeskyttelsesområder.

Artikel 6
Samordnede foranstaltninger

Samordnede foranstaltninger skal fremme udvekslingen af information om tematiske emner med henblik på at forbedre koordineringen af foranstaltninger og programmer til bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i EU's landbrug. De skal være transnationale.

Artikel 7
Ledsageforanstaltninger

Ledsageforanstaltningerne skal omfatte information, udbredelse og rådgivning vedrørende afholdelse af seminarer, tekniske konferencer, møder med ikke-statslige organisationer (NGO'er) og andre relevante interesserede parter, uddannelseskurser og forberedelse af tekniske rapporter.

Artikel 8
Arbejdsprogram

1. Kommissionen varetager gennemførelsen af EU-programmet på basis af et arbejdsprogram for perioden 2004–2006, der udarbejdes efter proceduren i artikel 15, stk. 2, og under hensyn til de forhåndenværende budgetmidler.
2. Foranstaltninger, der medfinansieres som led i EU-programmet, løber over højst fire år.

Artikel 9
Udvælgelse af tilskudsberettigede foranstaltninger

1. Som led i det arbejdsprogram, der er omhandlet i artikel 8, og efter indkaldelse af forslag til foranstaltninger, som offentliggøres i C-udgaven af *Den Europæiske Unions Tidende*, udvælger Kommissionen de foranstaltninger, der skal finansieres som led i EU-programmet.
2. Indkaldelser af forslag omfatter de foranstaltninger og områder, der er omhandlet i artikel 5, 6 og 7 og i bilag I. Indholdet af indkaldelser af forslag fastlægges efter proceduren i artikel 15, stk. 2, og i overensstemmelse med de relevante artikler i afsnit VI i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002¹¹.
3. Forslag til de i artikel 5, 6 og 7 omhandlede foranstaltninger kan indgives af et offentligt organ eller enhver fysisk eller juridisk person, der er hjemmehørende i en medlemsstat og etableret i EU, herunder genbanker, ikke-statslige organisationer, avlere, tekniske institutter, forsøgsgårde, gartnere og skovejere. Organer eller personer etableret i tredjelande kan også indgive forslag, hvis der er fastsat bestemmelser herom i artikel 10.
4. Ved vurderingen af forslagene tages der hensyn til følgende kriterier:
 - a) programmålenes relevans, som defineret i forordningen
 - b) den tekniske kvalitet af det foreslåede arbejde
 - c) evne til at gennemføre foranstaltningen med succes og varetage en effektiv forvaltning af programmet, der vurderes ud fra de ressourcer, kompetencer og organisatoriske ordninger, som deltagerne stiller til rådighed
 - d) merværdi for EU og det potentielle bidrag til EU's politikker.
5. Forslag til foranstaltninger, der skal finansieres gennem EU-programmet, udvælges efter en vurdering, som udføres af uvildige eksperter. Kommissionen vil udpege de uvildige eksperter i overensstemmelse med artikel 57, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og artikel 178 i Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002¹².
6. Eventuelle gennemførelsesbestemmelser til denne artikel vedtages efter proceduren i artikel 15, stk. 2.

Artikel 10
Tredjelandes deltagelse

Følgende lande vil kunne deltage i EU-programmet:

- a) EFTA/EØS-lande i overensstemmelse med betingelserne i EØS-aftalen

¹¹ EFT L 248 af 10.9.2002, s. 1.

¹² EFT L 357 af 31.12.2002, s. 1.

- b) associerede lande i overensstemmelse med betingelserne i de respektive bilaterale aftaler om generelle principper for deres deltagelse i EU-programmer.

Artikel 11

Ydelse af tilskud

1. Når Kommissionen har vedtaget de udvalgte foranstaltninger, indgår den tilskudsaftaler med deltagerne i foranstaltningerne i overensstemmelse med de relevante artikler i afsnit VI i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002. I tilskudsaftalerne fastlægges de nærmere kriterier for indberetning, udbredelse, beskyttelse og udnyttelse af resultaterne af foranstaltningerne.
2. Kommissionen efterprøver ved teknisk, administrativ og regnskabskontrol i modtagernes lokaler, at de meddelte oplysninger og bilag er nøjagtige, og at alle forpligtelser i tilskudsaftalen er blevet opfyldt.

Artikel 12

Teknisk bistand

1. I overensstemmelse med artikel 57, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 kan Kommissionen udpege videnskabelige og tekniske eksperter til at deltage i gennemførelsen af EU-programmet, herunder med henblik på teknisk rådgivning og forberedelse af indkaldelser af forslag, evaluering af tekniske og finansielle rapporter, overvågning, indberetning og information.
2. En servicekontrakt vil blive indgået efter indkaldelse af forslag om offentlige indkøb i overensstemmelse med de relevante artikler i afsnit V i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

Artikel 13

Finansielt tilskud fra EU

1. EU's bidrag til de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 5, udgør højst 50 % af de samlede udgifter til foranstaltningerne.
2. EU's bidrag til de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 6 og 7, udgør højst 80 % af de samlede udgifter til foranstaltningerne.
3. EU refunderer op til 100 % af de samlede udgifter til den bistand, der er omhandlet i artikel 9, stk. 5 (evaluering af forslag), artikel 12 (teknisk bistand) og artikel 14 (evaluering af EU-programmet).
4. Gennem afsnit 3 "Interne politikker" i EU's finansielle overslag vil der blive ydet bidrag til finansieringen af foranstaltninger og bistand, der iværksættes som led i EU-programmet i henhold til denne forordning.
5. I bilag II er der vist en vejledende fordeling af de midler, som tildeles EU-programmet.

Artikel 14
Evaluering af EU-programmet

Ved programmets udløb udpeger Kommissionen en gruppe uvildige eksperter, der skal afgive rapport om forordningens gennemførelse, vurdere resultaterne og fremsætte passende anbefalinger. Gruppens rapport og Kommissionens bemærkninger vil blive forelagt Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel 15
Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget (i det følgende benævnt "udvalget").
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.
Den periode, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF er på én måned.
3. Udvalget fastsætter sin dagsorden.
4. Udvalget underrettes med regelmæssige mellemrum om gennemførelsen af EU-programmet.

Artikel 16
Ophævelse

Forordning (EF) nr. 1467/94 ophæves, uden at dette berører de kontraktforpligtelser, som parterne har indgået i kontrakter i henhold til forordningen.

Artikel 17
Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på syvendendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand

BILAG I

EU-program: tilskudsberettigede foranstaltninger og områder

1. Tilskudsberettigede foranstaltninger og områder

EU-programmet omfatter bevarelse, beskrivelse, evaluering, indsamling, dokumentation, udvikling og udnyttelse af genressourcer, der i øjeblikket forekommer i EU's område. Tilskudsberettigede organismer er planter (frøplanter), dyr (hvirveldyr og visse hvirvelløse dyr) og mikroorganismer.

Programmet omfatter både materiale i aktiv vækst og materiale i hvile (frø, embryoner, sæd og pollen). Både samlinger på levestedet og uden for levestedet er omfattet. Alle typer materiale kan omfattes, herunder kultivarer og husdyr, landracer, forældermateriale, gentyper samlinger og vilde arter.

Der vil blive givet forret for arter, som er eller med rimelighed kan forventes at blive økonomisk betydningsfulde inden for landbrug, havebrug og skovbrug i EU.

Der vil blive givet særlig fortrinsstilling til anvendelse af genressourcer til:

- diversificering af landbrugsproduktionen
- forbedret produktkvalitet
- bæredygtig forvaltning og udnyttelse af natur- og landbrugsressourcer
- forbedret kvalitet af miljø og landdistrikter
- identifikation af produkter til nye anvendelser og markeder.

Når samlinger registreres og ny indsamling påbegyndes, tages der som led i programmet skridt til at sikre, at traditionelle regionale erfaringer og brugernes viden (landbrugere, gartnere) om dyrkningsmetoder, særlige anvendelser, smag osv. også medtages. Sidstnævnte oplysninger bør ikke registreres som en beretning, men så vidt muligt på en standardiseret måde, som muliggør dokumentation og let genvinding af data i en relationsdatabase.

Alle foranstaltninger i forbindelse med programmet skal være i overensstemmelse med EU-bestemmelserne om markedsføring af frø og formeringsmateriale og det fælles katalog.

I overensstemmelse med målsætningerne for den fælles landbrugspolitik og EU's internationale forpligtelser bør der tages passende skridt til at fremme udbredelsen og udnyttelsen af resultater af arbejdet på området for bevarelse, beskrivelse, evaluering, indsamling, dokumentation, udvikling og udnyttelse af genressourcer i landbruget, som kan bidrage til at opfylde disse mål og forpligtelser. Hovedmålet er at yde effektiv og praktisk hjælp til de nuværende og fremtidige brugere af ressourcer i Europa.

2. Foranstaltninger og områder, der er udelukket

Følgende foranstaltninger er specifikt udelukket fra EU-tilskud under dette program: teoretiske undersøgelser, undersøgelser for at afprøve hypoteser, undersøgelser til at udvikle værktøjer eller teknikker, arbejde med uafprøvede teknikker eller "model"-systemer og alle andre forskningsaktiviteter. Sådanne foranstaltninger vil i givet fald kunne modtage tilskud

fra EU's rammeprogrammer for forskning og teknologisk udvikling. Tilpasning af eksisterende metoder med henblik på en foranstaltning, der falder inden for forordningens rammer, vil dog kunne være tilskudsberettiget under EU-programmet.

Der kan ikke ydes tilskud til foranstaltninger, der er tilskudsberettigede under EU's rammeprogrammer for forskning, teknologisk udvikling og demonstrationsvirksomhed.

Der kan ikke ydes tilskud efter dette program til forpligtelser, som allerede er påbegyndt i medlemsstaterne og/eller tilskudsberettigede efter afsnit II, kapitel VI, i forordning (EF) nr. 1257/1999 som fastsat i artikel 14 i forordning (EF) nr. 445/2002. Foranstaltninger, der skaber synergi mellem forordning (EF) nr. 1257/1999 og dette program, bør dog tilskyndes.

Foranstaltninger vedrørende laverestående dyr, laverestående planter og mikroorganismer, herunder svampe, er kun tilskudsberettigede, hvis de pågældende dyr/planter opdrættes eller dyrkes på land, og hvis de er eller vil kunne være til gavn for landbruget, herunder organismer, der egner sig til biologiske bekæmpelse af skadegørere i landbruget i videste forstand. En undtagelse vil blive gjort i det specifikke tilfælde af bestemte gen-for-gen forhold mellem en parasit eller symbiont og vært, og hvor begge organismer skal bevares. Indsamling og erhvervelse af materiale er underlagt de prioriteter, der er fastsat ovenfor.

3. Typer af foranstaltninger

Gennemførelsen af EU-programmet om bevarelse, beskrivelse, evaluering, indsamling, dokumentation, udvikling og udnyttelse af genressourcer i landbruget omfatter målrettede, samordnede og ledsageforanstaltninger. Følgende foranstaltninger skal fremmes:

3.1. Målrettede foranstaltninger

Hensigten med foranstaltninger med henblik på opbevarelse uden for levestedet, på levestedet og på gårdniveau, beskrivelse, evaluering, indsamling, dokumentation, udvikling og udnyttelse af genressourcer i landbruget er på EU-plan at understøtte eller komplettere det arbejde, der udføres på regionalt eller nationalt plan. De skal være transnationale (idet de i givet fald tager hensyn til biogeografiske regionale aspekter). Foranstaltningerne må ikke omfatte tilskud til bevarelse af naturbeskyttelsesområder.

Foranstaltningerne bør skabe merværdi (udbredelse af viden, øget udnyttelse, forbedrede metoder, udveksling mellem medlemsstater) til landbrugsmiljøordningerne for truede arter, herkomst, kultivarer eller racer, der allerede finansieres på nationalt eller regionalt plan (f.eks. beskrivelse af genetisk mangfoldighed og afstand mellem de respektive racer, anvendelse af lokale produkter, koordinering af og søgning efter fælles elementer mellem ordningens forvaltere).

Foranstaltningerne skal generelt gennemføres af deltagere, der er etableret i EU og finansieres gennem den nuværende ordning, i givet fald i partnerskab med organisationer i andre regioner af verden. Forret vil blive givet til foranstaltninger med deltagelse af to eller flere selvstændige deltagere i forskellige medlemsstater. Deltagelse af NGO'er og andre interesserede parter inden for bevarelse på levestedet eller på gårdniveau bør fremmes.

Udbredelse og udveksling af europæiske genressourcer bør fremmes med henblik på at øge anvendelsen af underudnyttede arter, men også anvendelse af et bredt spektrum af genressourcer i en bæredygtig landbrugsproduktion.

For plantegenetiske ressourcer udarbejdes der for tiden eller findes der allerede et europæisk, decentraliseret, permanent og vidt tilgængeligt web-baseret netværk af nationale fortegnelser over samlinger uden for levestedet (genbanker), faciliteter på levestedet (ressourcer) og databaser på basis af nationale fortegnelser inden for rammerne af EPGRIS-initiativet (information om europæiske plantegenetiske ressourcer). Nationale fortegnelser over samlinger uden for levestedet i europæiske lande og et europæisk søgningskatalog (EURISCO) bør etableres og forbedres, og fortegnelser over ressourcer på levestedet (genreserver eller genopbevarelsesenheder) bør etableres.

En europæisk decentraliseret, permanent og vidt tilgængelig web-baseret fortegnelse over forstgenetiske ressourcer, herunder ressourcer på levestedet (genreserver eller genopbevarelsesenheder) og samlinger uden for levestedet bør etableres på basis af nationale fortegnelser og under hensyn til aktiviteterne i forbindelse med EUFORGEN netværksprogrammet.

For dyregenetiske ressourcer, der opbevares på gårde, bør indsatsen koncentreres om et europæisk netværk af nationale fortegnelser af administrative aspekter (oprindelse og finansieringsstatus, racers tilstand og truede situation, lokalisering af stambøger osv.), som bør forvaltes i overensstemmelse med DAD-IS, informationssystemet for den globale strategi for forvaltning af husdyr genetiske ressourcer (AnGR).

For bevarelse uden for levestedet af dyregenetiske ressourcer (sæd, embryoner) bør der etableres et web-baseret netværk af nationale fortegnelser og et europæisk søgningskatalog for mindstekravene til pasdata. Fortegnelsen skal især omfatte etablering, regelmæssig ajourføring og regelmæssig offentliggørelse af faciliteterne (oplagring og bevarelse) for genressourcer i landbruget, der er indsamlet i EU, og en oversigt over det igangværende arbejde med bevarelse, beskrivelse, evaluering, indsamling, dokumentation, udvikling og udnyttelse af sådanne genressourcer. Mindstekrav til pasdata for individuelle accessioner vil kunne tilføjes.

For mikrogenetiske ressourcer bør der oprettes et web-baseret netværk af nationale fortegnelser over ressourcer uden for levestedet og på levestedet inden for rammerne af det europæiske netværk af biologiske ressourcecentre (EBRCN).

Regelmæssige udvekslinger af information mellem organisationer i medlemsstaterne, navnlig om oprindelser og individuelle kendetegn for disponible genressourcer, bør fremmes. Det kan bidrage til at etablere et netværk af nationale fortegnelser, der kan fungere som guide til samlinger af genressourcer og dermed forbundne aktiviteter i EU. Formålet med netværket af nationale fortegnelser er at understøtte EU's og medlemsstaternes aktiviteter og bidrage til at opnå den størst mulige viden og udnyttelse af opbevaret materiale.

Udgifter til opbygning af NGO'ers kapacitet, etablering og overvågning af fortegnelser, regelmæssige udvekslinger af information mellem organisationer i medlemsstaterne og forberedelse af publikationer og rapporter skal kunne refunderes gennem de samlede bevillinger, der er øremærket til programmets gennemførelse.

3.2. Samordnede foranstaltninger

Formålet med samordnede foranstaltninger er at forbedre koordineringen på EU-plan, navnlig gennem afholdelse af seminarer og forberedelse af rapporter, individuelle (nationale, regionale, lokale) foranstaltninger til bevarelse, beskrivelse, evaluering, indsamling, dokumentation, udvikling og udnyttelse af genressourcer i landbruget, som allerede er ved at blive gennemført i medlemsstaterne. De bør navnlig fremme udvekslingen af information

mellem medlemsstaterne og mellem medlemsstaterne og Kommissionen om tematiske emner og specifikke lokale (på gårdniveau), regionale eller nationale foranstaltninger og programmer (der udføres eller er planlagt af en medlemsstats myndighed eller af organer uden for deres myndighed), herunder foranstaltninger som er ved at blive gennemført eller vil kunne gennemføres i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999, (EØF) nr. 2081/92¹³ og (EØF) nr. 2082/92¹⁴ eller direktiv 98/95/EF¹⁵, med henblik på at koordinere disse initiativer indbyrdes eller med foranstaltninger på EU-plan og med de relevante internationale processer, udviklinger og aftaler. Samordnede foranstaltninger vil også kunne omfatte samordnede aktiviteter om tematiske emner (specifikke afgrøde- eller dyregenetiske ressourcer) gennem specialiserede tekniske grupper. De samordnede foranstaltninger skal være transnationale.

3.3. Ledsageforanstaltninger

Specifikke ledsageforanstaltninger omfatter information, udbredelse og rådgivning, herunder:

- afholdelse af seminarer, tekniske konferencer, workshops, lejlighedsvis møder med ikke-statslige organisationer (NGO'er) og andre interesserede og relevante parter
- uddannelseskurser og mobilitetsordninger for specialister
- forberedelse af tekniske rapporter
- fremme af anvendelsen af resultaterne på markedet (brugerne).

4. Måltrettede foranstaltninger: flere detaljer om tilskudsberettigede områder

4.1. Afgrødegenetiske ressourcer

- 1) Udvikling af et web-baseret, permanent og vidt tilgængeligt netværk af nationale fortegnelser over afgrødegenetiske ressourcer (på levestedet og uden for levestedet); vedligeholdelse og yderligere forbedring af det europæiske søgningskatalog (EURISCO)
- 2) Udveksling af information om metoder, teknikker og erfaringer og aktiviteter på gårdniveau, herunder udnyttelse og markedsføringskoncepter, der kan fremme udnyttelsen af underudnyttede afgrøder og bidrage til diversificeringen af landbruget
- 3) Fortegnelse over og dokumentation om ressourcer på levestedet af beslægtede vilde afgrøder, der udnyttes eller vil kunne være til gavn for landbruget
- 4) Etablering, vedligeholdelse og forbedring af web-baserede europæiske centrale afgrødedatabaser (ECCDB) med beskrivelse og evalueringsdata og forbundet med netværket af nationale fortegnelser og med EURISCO-kataloget for pasdata
- 5) Oprettelse og koordinering af permanente europæiske samlinger uden for levestedet på basis af eksisterende nationale eller institutionelle samlinger uden for levestedet, der gennemfører koncepter for fordeling af ansvarsområder for bevarelse af afgrødegenetiske ressourcer mellem europæiske lande

¹³ EFT L 208 af 24.7.1992, s. 1.

¹⁴ EFT L 208 af 24.7.1992, s. 9.

¹⁵ EFT L 25 af 1.2.1999, s. 1.

- 6) Etablering og koordinering af et europæisk netværk for bevarelse og demonstrationsmarker og -haver med truede og underudnyttede afgrødegenetiske ressourcer
- 7) Beskrivelse og evaluering af afgrødegenetiske ressourcer, der kunne være af interesse for europæisk landbrug
- 8) Indsamling i overensstemmelse med international lov og forpligtelser af afgrødegenetiske ressourcer, der kunne være af interesse for europæisk landbrug.

4.2. Forstgenetiske ressourcer

- 1) Etablering af et web-baseret, permanent og vidt tilgængeligt netværk af nationale fortegnelser over forstgenetiske ressourcer, der udnyttes eller kunne være til gavn for en bæredygtig forstforvaltning i Europa
- 2) Udveksling af information om metoder, teknikker og erfaringer om bevarelse og forvaltning af forstgenetiske ressourcer
- 3) Vurdering og udvikling af den bedste operationelle forvaltningspraksis for forstgenetiske ressourcer og integrering af dermed forbundne aktiviteter i nationale forstprogrammer
- 4) Etablering af europæiske netværker af repræsentative genreserver eller genbevarelsesenheder for relevante målarter for at forbedre bevarelse og beskrivelse på europæisk plan
- 5) Evaluering af forstgenetiske ressourcer på arts- og herkomstniveau (herunder evaluering af forsøg vedrørende eksisterende herkomstforsøg), der vil kunne være til gavn for en bæredygtig forstforvaltning i Europa
- 6) Etablering og koordinering af samlinger med henblik på at fremme udnyttelsen af genressourcer til skovrejsning, genskovrejsning, renovering og forbedring af træer på europæisk plan
- 7) Indsamling af forstgenetiske ressourcer, der kunne være af interesse på europæisk plan.

4.3. Dyregenetiske ressourcer

- 1) Etablering af et web-baseret, permanent og vidt tilgængeligt europæiske netværk af nationale fortegnelser over dyregenetiske ressourcer uden for levestedet, på levestedet og på gårdniveau, der tager hensyn til aktiviteterne i forbindelse med de europæiske nationale koordinators for dyregenetiske ressourcer og tilknyttet FAO/DAD-IS systemet
- 2) Udvikling af europæiske standardiserede og sammenlignelige kriterier med henblik på at udpege nationale prioriterede felter for foranstaltninger inden for bæredygtig bevarelse og udnyttelse af dyregenetiske ressourcer og dermed forbundne krav til det internationale samarbejde
- 3) Etablering af europæiske cryo-konserver for dyregenetiske ressourcer på basis af nationale eller institutionelle cryo-konserver

- 4) Beskrivelse og evaluering af dyregenetiske ressourcer (arter og racer), der udnyttes til eller vil kunne være til gavn for fødevareproduktion og landbrug
- 5) Etablering af en standardiseret europæisk kåringsordning for dyregenetiske ressourcer i landbruget, og dokumentation om kendetegn for truede husdyrracer og -populationer
- 6) Etablering og koordinering af et europæisk netværk af "arkgårde", hjælpestationer og husdyrparker for truede europæiske husdyrracer
- 7) Udvikling af fælles tværnationale avlsprogrammer for truede racer og populationer. Opstilling af regler for udveksling af information, genetisk materiale og avlsdyr
- 8) Udvikling af strategier med henblik på at opnå større økonomisk udbytte af lokale racer for at kunne skabe forbindelser mellem lokale racer og deres typiske produkter, at udpege og fremme værdien af lokale racer for deres miljømæssige betydning (f.eks. landskabsbevarelse og forvaltning af økosystemer i landbruget) og for deres bidrag til at bevare landbrugets flerfunktionelle karakter (f.eks. bevarelse af landdistrikternes kulturelle mangfoldighed, udvikling af landdistrikter og turisme osv.)
- 9) Udvikling af strategier med henblik på at fremme anvendelsen af underudnyttede dyregenetiske ressourcer, der kunne være af interesse på europæisk plan.

BILAG II

Vejledende finansiel fordeling for EU-programmet om genressourcer i landbruget

	%
Foranstaltninger	90
Målrettede foranstaltninger	73
– til fremme af bevarelse uden for levestedet og på levestedet, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget for på EU-plan at fremme eller komplettere det arbejde, der udføres på regionalt eller nationalt plan	(53)
– til udvikling af europæiske decentraliserede, permanente og vidt tilgængelige web-baserede fortegnelser over genressourcer i landbruget (navnlig deres oprindelser og kendetegn), bevarelsesaktiviteter, faciliteter og databaser, der for tiden er til rådighed eller er ved at blive udviklet i EU.	(20)
Samordnede foranstaltninger	9
Udveksling af information om tematiske emner om nationale foranstaltninger og programmer med henblik på at forbedre koordineringen af disse initiativer og med de på EU-plan gennemførte foranstaltninger og udviklingen i internationale forhandlinger.	
Ledsageforanstaltninger	8
Information, udbredelse og rådgivning vedrørende afholdelse af seminarer, tekniske konferencer, møder med ikke-statslige organisationer (NGO'er) og andre relevante interesserede parter, uddannelseskurser og forberedelse af tekniske rapporter.	
Teknisk bistand og eksperthjælp (evaluering)	10 (8+2)
I alt	100

FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

Politikområde: Landbrug

Aktiviteter: Miljø / Biologisk mangfoldighed / Genressourcer i landbruget

TITEL: RÅDETS FORORDNING OM ET EU-PROGRAM FOR BEVARELSE, BESKRIVELSE, INDSAMLING OG UDNYTTELSE AF GENRESSOURCER I LANDBRUGET

1. BUDGETPOST (NUMMER OG BETEGNELSE)

- 2003: post B2-517; "Plante- og dyregenetiske ressourcer"
- 2004 og følgende år: post 05 04 03 02; "plante- og dyregenetiske ressourcer"
- 2004 og følgende år: teknisk bistand (kontrakt om serviceydelser) bør opføres på en ny budgetpost, der skal oprettes.

2. SAMLEDE TAL

2.1. Samlet rammebevilling (del B):

10 mio. EUR som forpligtelsesbevilling.

2.2. Gennemførelsesperiode

EU-program: fra vedtagelse til slutningen af 2006. De foranstaltninger, der medfinansieres, har dog en længere varighed end EU-programmet: en sidste indkaldelse af forslag til foranstaltninger vil blive offentliggjort i 2006, og de i den forbindelse udvalgte foranstaltninger vil vare indtil 2010/11. Forpligtelserne til teknisk og administrativ bistand vil vare indtil 2010/11.

Rådets forordning: fra vedtagelse til ophævelse

2.3. Samlet flerårigt skøn over udgifterne

- a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud)
(jf. punkt 6.1.1)

Mio. EUR (tre decimaler)

	2003 (EU)	2004 (EU)	2005 (EU)	2006 (EU)	2007 (EU)	2008/9 (EU)	2010/11 (EU)	I alt (EU)
Forpligtelser	p.m. ⁽¹⁾	2,000	3,260	3,760				9,020
Betalinger	p.m.	0,800	0,800	1,600	1,600	2,120	2,100	9,020

⁽¹⁾ 1,5 mio. EUR er opført på budgettet (reservekapitel) men vil ikke blive brugt. Ingen indkaldelse af forslag til foranstaltninger vil blive offentliggjort i 2003.

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

NB: Fra 2004 skal administrative udgifter (kontrakter om serviceydelser) opføres på en ny budgetpost, der skal oprettes

Forpligtelser	–	p.m.	0,220	0,240	0,120	0,200	0,200	0,980
Betalinger	–	p.m.	0,220	0,240	0,120	0,200	0,200	0,980

a+b i alt								
Forpligtelser	p.m. ⁽¹⁾	2,000	3,480	4,000	0,120	0,200	0,200	10,000
Betalinger	p.m.	0,800	1,020	1,840	1,720	2,320	2,300	10,000

(1) 1,5 mio. EUR er opført på budgettet (reservekapitel) men vil ikke blive brugt. Ingen indkaldelse af forslag til foranstaltninger vil blive offentliggjort i 2003.

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

NB: Disse udgifter er ikke omfattet af de budgetmidler, der er tildelt dette EU-program. De omfatter *andre administrative udgifter*, som foranstaltningen medfører.

Forpligtelser / Betalinger		0,266	0,266	0,266	0,266	0,532	0,532	2,128
-------------------------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

2.4. Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

X Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.

2.5. Virkninger for budgettets indtægtsside

X Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse).

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Ansøgerlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
IOU	OB	NEJ	Ja, uden finansielt bidrag fra EU	Ja, uden finansielt bidrag fra EU indtil maj 2004	Nr. 3 (Interne politikker)

4. RETSGRUNDLAG

Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (særlig artikel 37).

Forslag til Rådets forordning om et EU-program for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget.

4.1 Budgetsituation for retsgrundlagets forpligtelser

- a) Fuldførelse af de foranstaltninger, der finansieres under det EF-program, som blev iværksat i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1467/94 af 20. juni 1994 om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget for perioden 1995–1999, som udløb den 31. december 1999.

Da det drejer sig om et projektbaseret finansieringsprogram, vedrører det budget, der anmodes om, kun de betalinger, der er nødvendige for at imødekomme de forskellige faser og betalingsanmodninger, der vil blive indgivet indtil fuldførelsen af det sidste projekt, for hvilket der er truffet en finansieringsbeslutning (i 2005).

- b) Forslag til Rådets forordning om et EU-program for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1467/94:
- det nye program forventes gennemført i perioden 2004–2006 (de foranstaltninger, der medfinansieres, har dog en længere varighed end selve EU-programmet: en sidste indkaldelse af forslag til foranstaltninger vil blive offentliggjort i 2006, og de i den forbindelse udvalgte foranstaltninger vil vare indtil 2010/11)
 - ikke gennemførlige bevillinger inden vedtagelsen af Rådets forordning.

4.2 Forfaldsplan for flerårige interventioner

- samlet budget for foranstaltningen – ny forordning: 10 mio. EUR
- gennemførelsesperiode: 2004–2006 (EU-program) og følgende år for tilskudsaftaler og servicekontrakter, der indgås inden den 31. december 2006.
- flerårig programmingsperiode (**a + b i alt**).

Forpligtelser i mio. EUR (tre decimaler)

Situation	EU	EU	EU	EU	EU	EU	EU	EU
ultimo 2002 EU	Budget 2003	FBF 2004	2005	2006	2007	2008/9	2010/11	I ALT
0	p.m.	2,000	3,480	4,000	0,120	0,200	0,200	10,000

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1. Behov for EU-foranstaltninger

5.1.1. Mål

Biologisk og genetisk mangfoldighed i landbruget spiller en vigtig rolle for den bæredygtige udvikling af landbrugsproduktionen og landdistrikterne. Der foreslås et nyt EU-program for perioden 2004–2006 for på EU-plan at komplettere og fremme medlemsstaternes arbejde med bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget. Programmet skal bidrage til at opfylde målsætningerne for den fælles landbrugspolitik, gennemføre konventionen om biologisk mangfoldighed og den dermed forbundne EU-strategi for biodiversitet, der omfatter en handlingsplan for biodiversitet og bevarelse og beskyttelse af genressourcer i landbruget.

5.1.2. Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

Da der er afsat ret små midler til det nye program (10 mio. EUR), betragtes programmets finansielle virkninger ikke som betydelige som omhandlet i artikel 27, stk. 4, i finansforordningen (Rådets forordning (EF) nr. 1605/2002).

Ved flere lejligheder er der blevet udtrykt ønske om et nyt program:

- Den efterfølgende evaluering i 2001 af det foregående program (KOM(2001) 617 endelig, bind II) var for det meste positiv og fremførte argumenter for at fortsætte programmet.
- Rådet anmodede om et nyt program i sin strategi for integration af miljø og bæredygtig udvikling i den fælles landbrugspolitik (dokument nr. 13078/99 af 15.11.1999).
- I meddelelsen "Handlingsplan for biodiversitet i landbruget" (KOM(2001) 162, bind III af 27. marts 2001) foreslog Kommissionen, at der iværksættes et nyt EU-program for bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget.
- I meddelelsen "Biovidenskab og bioteknologi – En strategi for Europa" (KOM(2002) 27) oplyste Kommissionen, at den vil iværksætte et nyt EU-program for genressourcer i landbruget.

Det bør også nævnes, at Kommissionen forelagde et første forslag om det samme emne for Rådet i oktober 2001 (KOM(2001) 617 endelig, bind I), og det blev drøftet af medlemsstaterne i juni 2002 i Rådets Specialkomité for Landbrug og i EP-udvalget om Landbrug og Landdistrikternes Udvikling, inden den nye finansforordning trådte i kraft.

Ud fra nævnte betragtninger blev det ikke fundet nødvendigt at gennemføre en forhåndsevaluering af det nye program.

5.1.3. *Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering*

I februar 2000 udarbejdede uvildige eksperter en evalueringsrapport om gennemførelsen af det foregående program, som fastsat i forordning (EØF) nr. 1467/94. Rapporten blev sendt til Rådet og Parlamentet (KOM(2001) 617 endelig, bind II af 31.10.2001).

Anbefalingerne i de uvildige eksperters evaluering kan opsummeres som følger:

- * foranstaltningen bør bevares og styrkes, idet der tilstræbes en bedre balance mellem plante- og dyreprojekter
- * konceptet for bevarelse på gårdniveau bør indføres, og regionale/lokale ønsker bør imødekommes (biogeografiske regioner), idet der tilstræbes en mere aktiv deltagelse af NGO'er
- * koordineringen mellem medlemsstaterne og Kommissionen skal øges med hensyn til forhandlinger og foranstaltninger på FAO-plan
- * foranstaltningerne bør i højere grad rettes mod en bredere dækning med deltagelse af projektpartnere fra forskellige medlemsstater i en bestemt kategori af projekter.

De uvildige eksperters evaluering i henhold til forordning (EF) nr. 1467/94 blev afsluttet med en anbefaling af et nyt EU-program.

En række yderligere konsultationer af interesserede parter fandt sted i 2000, og et møde i Udvalget om genressourcer (oprettet ved Rådets forordning (EF) nr. 1467/94), hvori der også deltog repræsentanter for Europa-Parlamentet, en lang række NGO'er, videnskabsmænd (projektkoordinatorer) og repræsentanter for brugerne af genressourcer blev holdt i juni 2000. Under konsultationerne blev der fremlagt følgende anbefalinger:

- * det nye EU-program bør fremme en øget deltagelse af NGO'er og andre interesserede parter, navnlig i forbindelse med bevarelse på levestedet eller gårdniveau, og disse parter bør have øget adgang til forordning (EF) nr. 1257/1999²
- * det bør koordinere internationale aktiviteter på området for beskyttelse af genressourcer
- * det bør tilvejebringe mere information og flere reklamerelaterede aktiviteter, navnlig henblik på at øge brugen af lokale eller sjældne arter eller racer
- * det bør fremme en bedre udnyttelse og udbredelse af resultaterne til markedet (brugerne)
- * der bør oprettes en decentraliseret og permanent europæisk fortegnelse over forhåndenværende genressourcer, samt deres oprindelser og kendetegn.

I den foreslåede tekst er der taget hensyn til eksperternes og de interesserede parters anbefalinger, jf. betragtning 3, 4, 5 og 7, artikel 5, 6 og 7 og bilag I.

5.2. Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

Efter vedtagelsen vil meddelelsen blive sendt til Rådet til vedtagelse og til Europa-Parlamentet til udtalelse. Et udkast til arbejdsprogram for perioden 2004–2006 skal udarbejdes, når forordningen er trådt i kraft. I arbejdsprogrammet fastlægges de nærmere mål, temaer, arten af foranstaltninger, nærmere regler for deltagelse og de relevante finansieringsbestemmelser, der skal vedtages. Det vil blive vedtaget af Kommissionen. Kommissionen varetager, at EU-programmet gennemføres på basis af arbejdsprogrammet.

5.3. Gennemførelsesmetoder

Kommissionen vil i forbindelse med det i punkt 5.2 omhandlede arbejdsprogram og på basis af indkaldelser af forslag til foranstaltninger, der offentliggøres i C-udgaven af *Den Europæiske Unions Tidende*, udvælge de foranstaltninger, der skal finansieres under EU-programmet. Indkaldelserne af forslag omfatter de foranstaltninger, der er omhandlet i forordningens artikel 5, 6 og 7 (målrettede, samordnede og ledsageforanstaltninger).

Kommissionen bistås af et udvalg om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget, der består af repræsentanter for medlemsstaterne og har en repræsentant for Kommissionen som formand. Forvaltningsproceduren i artikel 4 i afgørelse 1999/468/EF finder anvendelse, jf. afgørelsens artikel 7.

Indholdet af indkaldelserne af forslag fastlægges efter proceduren i forordningens artikel 15.

Forslag til foranstaltninger, der skal finansieres under EU-programmet, udvælges på basis af uvildige eksperter vurdering og vedtages efter proceduren i forordningens artikel 15. De uvildige eksperter udpeges af Kommissionen.

Efter vedtagelsen af de udvalgte foranstaltninger indgår Kommissionen tilskudsaftaler med deltagerne i disse foranstaltninger i overensstemmelse med de relevante artikler i afsnit VI i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002. I tilskudsaftalerne fastlægges der nærmere kriterier for indberetning, udbredelse, beskyttelse og udnyttelse af resultaterne af foranstaltningerne.

Gennem teknisk, administrativ og regnskabskontrol i modtagernes lokaler sørger for Kommissionen for, at fremsendte oplysninger og bilag er korrekte, og at alle forpligtelser i tilskudsaftalen er blevet opfyldt.

Kommissionen kan udpege videnskabelige og tekniske eksperter til at bistå med gennemførelsen af EU-programmet, herunder også bistand med forberedelse af indkaldelser af forslag, evaluering af tekniske og finansielle rapporter, overvågning, indberetning og information.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1. Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

6.1.1. Finansieringsstøtte

Forpligtelser (i mio. EUR, tre decimaler)

Fordeling	2003 (EU)	2004 (EU)	2005 (EU)	2006 (EU)	2007 (EU)	2008/9 (EU)	2010/11 (EU)	I alt (EU)
Måltrettede foranstaltninger	p.m.	1,625	2,660	3,060				7,345
Samordnede foranstaltninger	p.m.	0,200	0,320	0,370				0,890
Ledsageforanstaltninger	p.m.	0,175	0,280	0,330				0,785
I ALT	p.m. ⁽¹⁾	2,000	3,260	3,760				9,020

⁽¹⁾ 1,5 mio. EUR er opført på budgettet (reservekapitel) men vil ikke blive brugt. Ingen indkaldelse af forslag til foranstaltninger vil blive iværksat i 2003.

6.1.2. Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og IT-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	2003 (EU)	2004 (EU)	2005 (EU)	2006 (EU)	2007 (EU)	2008/9 (EU)	2010/11 (EU)	I alt (EU)
1) Teknisk og administrativ bistand								
a) Kontorer for teknisk bistand								
b) Anden teknisk og administrativ bistand: – intern – ekstern	p.m.	p.m.	0,100	0,100	0,100	0,200	0,200	0,700 ⁽¹⁾
(i overensstemmelse med de opgaver, der er omhandlet i artikel 12 i forordningsforslaget)								
I alt	p.m.	p.m.	0,100	0,100	0,100	0,200	0,200	0,700 ⁽¹⁾

2)	Støtteudgifter							
a)	Undersøgelser							
b)	Ekspertmøde til evaluering af (indkaldte) forslag, jf. artikel 9, stk. 5, i forordningsforslaget)		p.m.	0,120	0,140	0,020		0,280 ⁽¹⁾
c)	Informations- og publikationsvirksomhed							
2 i alt			p.m.	0,120	0,140	0,020		0,280 ⁽¹⁾
I ALT		p.m.	p.m.	0,220	0,240	0,120	0,200	0,980⁽¹⁾

⁽¹⁾ Fra 2004 skal der opføres administrative udgifter (kontrakter om serviceydelser) på en ny budgetpost, der skal oprettes.

6.2. Beregning af omkostningerne pr. foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)

Forpligtelser (i mio. EUR, tre decimaler)

Fordeling	Type output (projekter, dossierer)	Antal output (i alt for år 1 til n)	Gns. udgift pr. enhed	Samlede udgifter (i alt for år 1 til n)
	1	2	3	4 = (2 x 3)
– Målrettede foranstaltninger	projekter	8 ⁽¹⁾	0,920	7,345
– Samordnede foranstaltninger	projekter	6 ⁽¹⁾	0,150	0,890
– Ledsageforanstaltninger	projekter	10 ⁽¹⁾	0,080	0,785
– Ekspertmøder og ekspertkonsultationer, jf. artikel 9, stk. 5, i udkastet til forordning	evalueringsrapporter			0,280 ⁽²⁾
– Teknisk bistand (programgennemførelse og -overvågning, jf. artikel 12 i forordningsforslaget)	statusrapporter, informationspapirer			0,700 ⁽³⁾
I ALT				10,000

⁽¹⁾ Antallet af output for de tre foranstaltninger er vejledende. Det endelige antal udvalgte foranstaltninger vil afhænge af resultatet af indkaldelser af forslag og den efterfølgende ekspertevaluering.

⁽²⁾ Ekspertudgifter for møder og evaluering af forslag og program; den dermed forbundne indberetning: 40 eksperter i én uge i 2005, 50 eksperter i én uge i 2006 og 10 eksperter i én uge i 2007. Gns. udgift pr. enhed er 2 800 EUR pr. uge.

⁽³⁾ Teknisk bistand: 100 000 EUR om året i 7 år.

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONSUDGIFTER

7.1. Personalemæssige virkninger

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A	0,5		0,5	Sagsbehandlere og forvaltning
	B	1,0		1,0	Undersøgelseskontrakter, betalinger, informatik
	C	0,5		0,5	Sekretærhjælp
Andre personaleressourcer					
I alt		2,0		2,0	

7.2. Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb i EUR	Beregningsmetode ⁽¹⁾
Tjenestemænd Midlertidigt ansatte	216 000	
Andre personaleressourcer (oplys budgetpost)		
I alt	216 000	

⁽¹⁾ Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3. Andre administrationsudgifter som følge af foranstaltningen (NB: udgifterne er ikke omfattet af budgetmidlerne til EU-programmet)

Budgetpost (nummer og titel)	Beløb i mio. EUR	Beregningsmetode
Samlede bevillinger (Afsnit A7)		
A0701 – Tjenesterejser	0,0104	8 x 1300 (på basis af todages tjenesterejser, herunder 300 EUR i godtgørelse + 850 EUR til rejse + 150 EUR til ophold)
A07030 – Møder	0,040	
A07031 – Obligatoriske udvalg ⁽¹⁾		2 udvalgsmøder (EU : 20 000 EUR)
A07032 – Ikke-obligatoriske udvalg ⁽¹⁾		
A07040 – Konferencer		
A0705 – Undersøgelser og konsultationer		
Andre oplysninger (oplys hvilke)		
Informationssystemer (A-5001/A-4300)		
Andre udgifter – del A (oplys hvilke)		
I alt	0,0504	Se ovenfor

(1) Kommissionen bistås af et udvalg om bevarelse, beskrivelse, indsamling og udnyttelse af genressourcer i landbruget, der består af repræsentanter for medlemsstaterne og har en repræsentant for Kommissionen som formand. Forvaltningsproceduren i artikel 4 i afgørelse 1999/468/EF finder anvendelse, jf. afgørelsens artikel 7.

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	0,266 mio. EUR
II.	Foranstaltningens varighed	8 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (I x II)	2,128 mio. EUR

Behovene for personale- og administrationsressourcer dækkes gennem de bevillinger, der er tildelt forvaltnings-GD'erne i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure.

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1. Resultatopfølgningssystem

Kommissionen foreslår, at effektiviteten af det nye EU-program evalueres ved programmets udløb, idet der udpeges en gruppe af uvildige eksperter, som skal afgive rapport om forordningens gennemførelse, vurdere resultaterne og fremsætte passende anbefalinger. Gruppens rapport og Kommissionens bemærkninger hertil vil blive forelagt Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Kommissionen kan i givet fald foreslå, at Rådet vedtager en ny anvendelsesperiode for EU-programmet.

8.2. Ordninger og tidsplan for den planlagte evaluering

Se opfølgnings- og evalueringsordninger under punkt 8.1.

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Udgifterne til de foreslåede foranstaltninger (målrettede, samordnede og ledsageforanstaltninger) og til teknisk bistand vil blive underkastet Kommissionens sædvanlige kontrolordninger. Ved hjælp af teknisk, administrativ og regnskabskontrol i modtagernes lokaler vil Kommissionen efterprøve, at meddelte oplysninger og bilag er nøjagtige, og at alle forpligtelser i tilskudsftalen er blevet opfyldt. Det er derfor ikke nødvendigt at træffe yderligere forholdsforholdsregler mod svig.